

Sillakräden

Säkerligen funns den här singesten "Sillafjöl" i varje hem i den här drakten för fyratio - femtio år sedan, ty ordligt vad jag sjått minns. Riddet många gammaldags seder och bruk de för tiden som sedan så somvaringen allt framgent har försvunnit och om något av det somma ännu finns kvar i minnet hos en och annan så är det numera allt. Vi minns jag se tydligt huru dan vi Sillafjöl såg ut om en Lyväs finnes den numera inte tillgänglig om en har naturligtvis inte kunnat ana att sådana saker på något sätt skulle bliva efterfrågade och därför blir det uteslutande ur minnet den kan beskrivas.

Öfverens hade man olika typer härvidlag, allt eftersom kuskfar var hårdig ty att det hela var hemmagjort det är inget att bekvärla. Vågen vill påstå att en gammaldags sillafjöl var ganske lik våra nuvarande skärbräde bara med den skillnaden att de voro något klumpigare och kanske inte så smidiga att handera som dessa. Men sådan var emellertid inte den Sillafjöl som funns här och användes nästan dagligen till frammanot

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

11/12-67

skettitabel. För det första var denna skärbräda (den kallas ju så vid denna tid) ungefär 60 cm lång och tillverkad av det allra finaste bokträ väl hyvlat och kundat i alle hörn så den gamla skärbrädan riktigt välgjord ut. Vidare var det försedd med ett ganska stark käl i vardera ändan för att behändigt kunna hängas upp på väggen så den lide i skymundan om en ändå lätt åtkomlig för husmor då det var så dags för henne att starta middagsmålet kom i så många fall utgjordes av "pörr i sill".

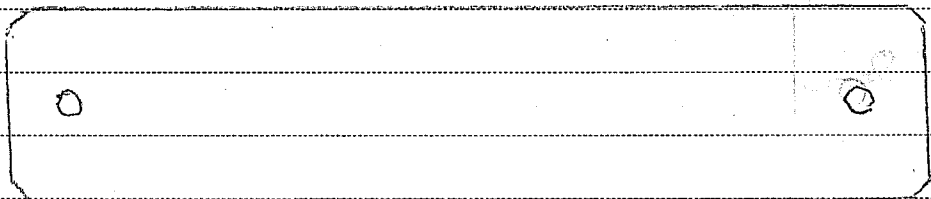
Det är möjligt, att man på andra ställen här i bygden använde sillbrädet utelutande för rensning och uppskärning av sill av den anledningen, att det var "si är så" med disboring i äldre tid och den som inte gjorde sig omakth att skälla sillbrädet i rent vatten efter varje användning kunde inte heller använda det för uppskärning av andra slags matvaror. Här var det emellertid så, att skärbrädet användes i så många sammanhang inte minst vid slakt tillfällen då alla kött eller fläskbitar skulle ses över och skäras utman

de gick över till köttkvarnen. Därmed skärbräde användes
också vid kalastillfällen då finare rätter skulle skäras upp
och tillagas. Således var det gamla sillbrädet en nyttorak
som hade en stor uppgift att fulla. Jag sågs med flit
gamla sillbräde ty antagligen var det samma med i alla
de gamla seker som kom ifrån masfars hem och jag tror
knappast att jag överdrives om jag säger: att Sillafföden
var omkring 100 år. Tyckvis skulle densamma kunnat
fullt sin uppgift ännu en mansålder, lätt och ringlig
som jag erinrar mig att den var knappast 1 cm tjock
och så denna föresvarliga lärde som utslutande var till
fördel. Men nu är vi en gång senare och vi gå så gärna in
för nya uppdrag och ingen vill vara gammalmodig och därför
följer man med i utvecklingen rent av ofrivilligt.
Ej heller har jag aldrig sett någon spissstilt eller fisk direkt
från sillbrädet men att detta också har förekommit det
bekrftar jag inte. I detta sammanhang måste jag
berätta vad vår gamle folkskollärare Bydqvist talade om

fö oss en gång efter ett besök hos en kollega i vår grann-
söken Hinnersyd, när man bestämt i byn Tunneja. Det var någon
gång i början av trettio-talet, alltså i s. k. yngre tid och det var
därför man fäkte sig vid de tafflorna på ett sådant sätt att
det aldrig gått ur minnet. Denne lärare var ungkarl, och bodde
ensam i skolkvart och lagade mat själv, men en så oerbet
servering som han bestod sig med till den middag som han
just var i färd med att spisa, det hade besökaren aldrig sett.
Han hade kokt en näbbgäddas och lagt upp den på salladsbrädet
och åt densamma direkt från brädet. På kände han väl sig
besvärat? Nej inte det minsta! Han skröt i stället över denna
fina uppfinning som spärade disk och steket. Vi var ju
denne lärare från en annan drakt i Småland, där man brukade vid
denne tid ännu ej lagt bort de gammaldags maträtterna
och så fortsatte han i samma spår även på den nya orten.

inläse skickad till post för vidare vidarebefordran till

M.16923:5.



Så här såg vårt sillebräde ut

längd 60 cm bredd 15 cm

FOLKLIVS
ARKIVET
LUND

M. ACC. N:o R.